

A. L. den Blaauwen

De porseleinschilder Pleun Pira (1734–1799)

Al meer dan honderd jaar bezit het Rijksmuseum een schaalte van Chinees porselein met een portret van Daniel Raap, die in 1748 een belangrijke rol speelde in de Amsterdamse politiek (afb. 1).¹ Hij was de leider van de zogenaamde Doelisten-beweging, die ijverde voor een verkleining van de macht van de regentenoligarchie. Het schaalte is dan ook tentoongesteld in de afdeling Nederlandse Geschiedenis. Tot nu toe is er weinig aandacht besteed aan dit veelkleurige object, ondanks het feit dat het in de literatuur enige malen is afgebeeld en daarin tevens een deel van het opschrift op de achterkant is vermeld.² Van het onderzoek naar de betekenis van dit opschrift en naar de daarin genoemde personen is deze bijdrage het resultaat.³

Het opschrift luidt: *Ter Vreugd van D'Heer: Daniel Raap d'Agtenveertigste ver=Jaarring; Word door Elias Colier dit Afbeeldzel geoffereert. Amsteldam d:2 Jan: 1750* en daaronder: *Pleun Pira fecit gb: 1734/2/7* (afb. 2). Het schaalte was dus een verjaarscadeau van Elias Colier aan Daniel Raap. Wie was deze Elias Colier, wiens naam ook wel in de akten als Colje geschreven werd? De gemeentearchieven van Delft en Amsterdam brachten veel gegevens aan het licht.⁴

Elias stamt uit een Delftse familie van plateelschilders. Zijn vader Daniel, geboren in 1675, werd bij zijn huwelijk in 1694 met Jopie Michiels Vockestaart *plateelschilder*

aan de Gasthuislaan genoemd.⁵ Ook zijn grootvader Pieter Pietersz Colier was plateelschilder.⁶ Elias werd in 1700 te Delft geboren en huwde in 1729 Hester Raap, de oudere zuster van Daniel Raap.⁷ Op 29 augustus 1730 werd hij poorter van Amsterdam en in 1742 treffen we hem aan als porseleinhandelaar in de Warmoesstraat.⁸ Elias' bruiloft had nog een ander gevolg. Zijn moeder, die weduwe was, huwde in januari 1730 met de schoonvader van haar zoon, de weduwnaar Abraham Raap, en verhuisde ook naar Amsterdam.⁹ Ze hebben elkaar mogelijk op de bruiloft van hun kinderen leren waarderen. Elias was dus niet alleen een zwager van Daniel Raap, maar ook nog eens de stiefzoon van diens vader. Aanleiding genoeg dus om zijn zwager een verjaarscadeautje te geven. Hij was daarbij ook nog een collega van Daniel, daar deze een porseleinwinkel dreef in zijn huis op de Vijgendam.¹⁰ Uit het opschrift op de achterkant van het schaalte blijkt dat Elias in de veronderstelling leefde dat Daniel in 1750 48 jaar werd. Daniel is echter niet in 1702 geboren, zoals in de literatuur vermeld wordt, maar in 1703. Het doopboek van de Westerkerk is op dit punt heel duidelijk.¹¹ Waarschijnlijk wist Daniel zelf ook niet zo precies wanneer hij geboren was, daar hij bij zijn huwelijk met Maria Sas in april 1722 opgaf 22 jaar oud te zijn, terwijl hij pas 19 was.¹² Daniel is op het schaalte weergegeven zittend achter een tafel, waarop een aantal boe-

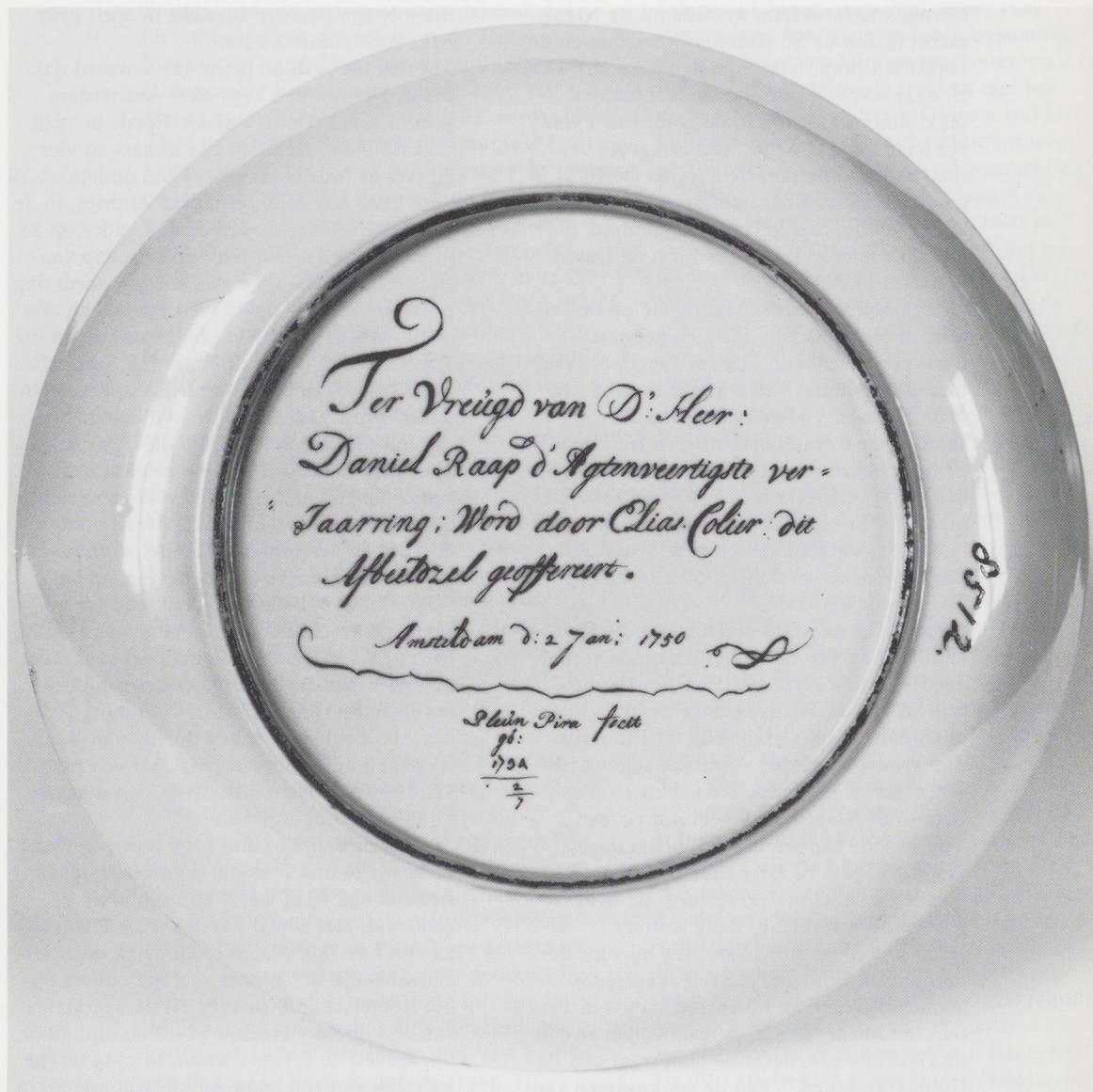
Afb. 1. Schaaltje van Chinees porselein met portret van Daniel Raap (1703–1754), in 1750 te Amsterdam geschilderd door Pleun Piers (1734–1799). Rijksmuseum, Amsterdam.

ken ligt. Voor hem een openliggend boek met links de tekst *VERDEDIGENDE: aan[mer]kinge* en rechts *AMSTERDAM* door Daniel Raap¹³, rechts een openliggend boek met de titel *HANDVEST* en links een dito met de titel *de Beschrijving van [Am]sterdam*. In zijn handen houdt hij een papier met de beroemde drie artikelen, waarin de wensen

van de Doelisten zijn vervat. Voor de tafel een cartouche met het opschrift: *Dees Schets verbeeldt Heer Raap die 't burgersnut betracht / Voor wien de gouden stroom der Baetzugt moet Vervlieten / Geweldt en dwinglandij van haere verw Verschieten / Die vrijheijt op het hoogst: naest haer Vorst Friso acht.*¹⁴ Daar de doelstellingen van de Doelisten niet

Afb. 2. Achterkant van afb. 1.

bereikt werden en velen Daniel Raap daarvan de schuld gaven was hij in 1750, toen hij het schaalje ontving, al zeer gehaat. Colier heeft hem met dit geschenk misschien willen troosten. In ieder geval heeft hij in het opschrift aan de voorkant Daniels goede bedoelingen naar voren gebracht. Toen Daniel in januari 1754 stierf werd zijn huis

geplunderd. Het begraafboek van de Oude Kerk vermeldt onder de 15de van die maand: *Daniel Raap, van den Vijgendam, om de muijsiekte des volks onder 't geleijde van gewapende burgers 's Nagts ten drie uren bijgezet.*¹⁵

De oudste zuster van Daniel, Martha, die in 1717 gehuwd was met de porseleinhandelaar

Cornelis Klerbezem, woonde op de Nieuwmarkt tussen de St. Antoniesbreestraat en de Dijkstraat, waar haar man in 1767 stierf. Of zij daar ook een porseleinwinkel hadden blijkt niet uit het belastingkohier van 1742.¹⁶ Na haar dood in 1778 werd een grote voorraad aan oosters porselein in het sterfhuis geveild.¹⁷ De veilingcatalogus geeft een goed beeld van het zeer gevarieerde aanbod, dat men in winkels als die van Elias en David kon aantreffen.

De schilder van het schaalte, die op de achterkant met trots zijn naam en geboortedatum vermeldt, Pleun Pira (of Piera), is in de literatuur meestal van onjuiste biografische data voorzien. In het kielzog van R. van Eijnden en A. van der Willigens *Geschiedenis der vaderlandsche schilderkunst*, die meenden dat Piera weliswaar in Amsterdam geboren, maar van Friese afkomst was, hebben de latere lexicografen als Kramm, Wurzbach, Thieme-Becker en Scheen deze foute gegevens steeds herhaald.¹⁸

Pleun Piera stamt uit een uitgebreide Delftse familie, waarvan de vroegst bekende voorvader Hendrik Pierrae heette. Deze Hendrik was lid van de Waalse gemeente in Delft en dus waarschijnlijk afkomstig uit Frankrijk. Zijn vrouw Catherine Anthoine schonk hem een negental kinderen, die tussen 1630 en 1652 in de Waalse kerk gedoopt werden.¹⁹ Twee zoons hadden uitvoerig nageslacht: Pieter, van wie de later naar Dordrecht verhuisde tak afstamt²⁰ en Antony, de overgrootvader van Pleun. Deze Antony (1647–1723) werd in 1697, toen hij voor de derde maal trouwde, plateelbakkersgezel genoemd. Wanneer hij en zijn vrouw in 1715 hun testament laten opmaken wonen ze aan de Gasthuislaan, dezelfde laan waar ook de Coliers woonden.²¹ Van de zes kinderen van Antony interesseert ons alleen Andries (1689–1741), de grootvader van Pleun.²² Of hij ook in een plateelbakkerij werkzaam was is niet bekend. Zijn drie zoons treft men later in Amsterdam aan: de oudste is Antony (1709–1750), de vader van Pleun, de middelste Hendrik (1716–1782), die in 1756 trouwde met Joppina, de dochter van Elias Colier en Hester Raap, de jongste Cornelis (1720–?),

die met zijn dochter Susanna in april 1767 naar Amsterdam kwam.²³

Tot nog toe is in de literatuur beweerd dat Pleun Piera in mei 1755 naar Amsterdam gekomen is.²⁴ Dat is onjuist. Reeds in 1748 bevond Pleun zich met zijn ouders en vier zusters in Amsterdam, daar zijn ouders op 28 april 1748 een zoon, genaamd Andries, in de Zuiderkerk lieten dopen en zijn vader op 22 oktober van dat jaar het poorterschap van Amsterdam verwierf.²⁵ Als beroep wordt dan porseleinschilder opgegeven evenals bij zijn begrafenis in 1750. Het gezin woonde op het Roeterseiland over de Schans (nu Sarphatistraat).²⁶ Het Roeterseiland was in de zeventiende eeuw gedeeltelijk bestemd voor brandewijnbranderijen.²⁷ Dat hij dit *industriegebied* uitkoos als woonplaats zou kunnen samenhangen met zijn beroep als porseleinschilder, waarvoor hij kleine ovens nodig had om de beschildering op het witte geglaazuurde porselein te branden. Hier op het Roeterseiland moet dus het afgebeelde schaalte beschilderd zijn. Pleun was toen hij het portret van Daniel Raap erop aanbracht nog geen zestien jaar oud, hetgeen hij trots op de achterkant vermeldt.²⁸ Hij moet beschikt hebben over een portret van Raap, waarschijnlijk een tekening, daar een prent van hem niet bekend is. Misschien maakte hij die tekening wel zelf.

Na zijn huwelijk in mei 1755 verkreeg Pleun Piera op 26 mei 1757 het poorterschap van Amsterdam.²⁹ Hij wordt dan schilder genoemd. Het is niet bekend waar Pleun zich na zijn huwelijk vestigde. Mogelijk bleef hij aanvankelijk in het huis van zijn ouders op het Roeterseiland. In 1769 bij de begrafenis van zijn dochter Neeltje wordt als zijn adres opgegeven de Weesperstraat, in 1785 bij het huwelijk van zijn zoon Antoni woonde hij in de Rapenburgerstraat.³⁰ Pleuns vrouw woonde voor haar huwelijk bij haar ouders in dezelfde straat waar haar moeder Clasiëna van Dorsten in 1776 en haar vader de *Mr. schilder* Benjamin Wouda in december 1784 kwamen te overlijden. Pleun is dus waarschijnlijk na de dood van zijn schoonmoeder in het schoonouderlijk huis getrokken, daar bij de begrafenis van Benjamin

Wouda uitdrukkelijk staat aangetekend, dat hij ten huize van zijn schoonzoon Pleun Piera in de Rapenburgerstraat bij de Rapenburgergracht is gestorven. Bij de dood van Pleuns zoon Wouda in maart 1784 wordt als adres de Nieuwe Rapenburgerstraat (nu Laagte Kadijk) bij de Rapenburgergracht opgegeven; dit adres is waarschijnlijk een precisering van het vorige.³¹ Nog één maal moet Pleun verhuisd zijn, nu naar een heel ander deel van de stad, daar we hem in 1792 bij het huwelijk van zijn zoon Benjamin aantreffen in de Bloemstraat in de Jordaan.³² Hoe het ook zij, Pleun is na de dood van zijn vader doorgegaan met het beschilderen van porselein. In 1761 decoreerde hij in encre-de-Chine een theeservies van Chinees porselein met anatomische voorstellingen naar prenten uit een boek van Johan Adam Kulmus, dat in 1731 te Amsterdam is gepubliceerd.³³ De binnenkant van het deksel van de suikerpot vertoont het opschrift: *geschildert een The servies van de Annatomi door Pleun Pira 1761*. In dezelfde tijd verleende hij zijn medewerking aan de Weesper porseleinfabriek door voor de porseleinschilder Theodorus Onkruid enkele decors op dozen in te branden.³⁴

Of de zonen van Pleun Piera ook porselein hebben beschilderd is niet bekend. Antoni (1756–1838) wordt in 1787 in het poortboek van Amsterdam *fijnschilder* genoemd.³⁵ Van Wouda (1757–1784) kent men door hem gesigioneerde tekeningen en een zestal behangschilderingen.³⁶ Deze laatste werden nog niet zo lang geleden in New York geveild en zijn W. Piera gesigioneerd en 1781 gedateerd. Deze jong gestorven zoon blijkt dus een in de literatuur noch onbekende Amsterdamse behangschilder geweest te zijn. Het beroep van de jongste zoon Benjamin (1769–?) wordt in het archief niet genoemd.

Het beschilderen van wit of alleen in onderglazuurblauw gedecoreerd Chinees porselein door schilders die thuis werkten en ook inbrandden (in Duitsland *Hausmaler* genoemd) komt in het begin van de 18de eeuw in Holland in de mode, waarschijnlijk omdat men aan de grote vraag naar Japans Kakiemon-porselein niet kon voldoen. Deze

categorie Chinees porselein wordt vaak *Amsterdams boni* genoemd, een benaming, die men beter zou kunnen reserveren voor de wat grover beschilderde stukken met een onderglazuurblauw decor. Of deze stukken inderdaad in Amsterdam beschilderd werden, is niet bekend. Het is veel waarschijnlijker dat de vroege voorbeelden met Kakiemon-decors in Delft ontstonden, daar de kleuren verwant zijn aan het palet, dat men in de plateelbakkerijen aldaar gebruikte. De latere voorbeelden uit het midden van de eeuw met figurale voorstellingen zijn meestal tamelijk grof, enkele zeer fraaie voorbeelden daargelaten. Tot deze uitzonderingen behoort ook het hier besproken schaalteje. Pleun Piera is in de 18de eeuw de enige Amsterdamse porseleinschilder, van wie gesigioneerd werk bewaard is gebleven.³⁷ Van zijn vader Antoni is tot nu toe geen werk te voorschijn gekomen. Pleun is later, toen het beschilderen in Holland van Chinees porselein uit de mode raakte, zich gaan toeleggen op tekeningen. In de late 18de en vroege 19de eeuw werden namelijk regelmatig tekeningen van Piera geveild, waarbij soms onderscheid gemaakt werd tussen de Oude en de Jonge Piera, waarschijnlijk Pleun en zijn zoon Antoni.³⁸

Tenslotte kan men zich afvragen hoe Elias Colier en Pleun Pira met elkaar in contact zijn gekomen. De beide Franse emigrantenfamilies Colier en Piera kunnen al in Delft met elkaar bekend geweest zijn. Elias' vader Daniel en Pleuns overgrootvader Antony woonden beiden aan de Delftse Gasthuislaan, ze waren beiden in het plateel werkzaam. In Amsterdam woonden beide families op het Roeterseiland, waar ze elkaar opnieuw ontmoet zullen hebben. Het schaalteje uit 1750 bewijst eigenlijk een langdurige relatie, die in 1756 uitmondde in een huwelijk tussen Elias' dochter Joppina en Pleuns oom Hendrik.

Moge dit archivalische onderzoek voor anderen een aansporing zijn het getekende en geschilderde oeuvre van de familie Piera eens nader te bestuderen.

Noten

¹ Inv.nr. N.M.8512, diam. 21,7 cm. Het werd samen met een kleiner schaalpje (N.M. 8511), dat eveneens versierd is met een portret van Daniel Raap, in 1888 voor het Nederlandsch Museum verworven door het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Beide schaalpjes zijn afgebeeld in François et Nicole Hervouët, Yves Bruneau, *La porcelaine des Compagnies des Indes à décor occidental*, Paris 1986, p. 390.

² Nanne Ottema, *Chineesche ceramiek, Handboek*, Amsterdam 1943, p. 220, afb. 259 (Ottema blijkt het opschrift op de achterkant niet te kennen); D. F. Lunsingh Scheurleer, *Chine de Commande*, Hilversum 1966, p. 169 (noemt slechts het laatste stuk van het opschrift met de naam van Pleun Pira); Hervouët/Bruneau, *op.cit.* (noot 1), p. 390 (ook alleen de datering en de naam van Pira vermeld) en Sits, *Oost-West relaties in textiel* (red. Ebelte Hartkamp-Jonxis), Zwolle 1987, p. 61, afb. 28.

³ Met dank aan mej. dr. I. H. van Eeghen, die op verzoek van het museum in 1970 enkele gegevens meedeelde uit het Amsterdamse gemeentearchief over Elias Colier (huwelijk, overlijden, belastingkohier en over het huwelijk van zijn dochter). Over Piera kon zij echter niets vinden. Deze gegevens inspireerden mij tot een nieuw onderzoek.

⁴ Met dank aan de Projectgroep Delfts Aardewerk, Gemeentemusea, Delft, die inzage gaf in de door de groep vervaardigde klappers op het notarieel archief van de gemeente Delft en de heer H. W. van Leeuwen voor zijn vriendelijke hulp in het Delftse gemeentearchief (in het vervolg afgekort GA).

⁵ GA Delft DTB 11,103 (gedoopt in de Oude Kerk 19-3-1675) en DTB 78 (ondertrouw 27-3-1694). Ook in zijn testament, opgemaakt 15-1-1705 (GA Delft NA 2443), wordt hij plateelschilder genoemd.

⁶ Deze stierf 30-12-1704 en werd 2-1-1705 in de Oude Kerk begraven (GA Delft DTB 46). Bij de afwikkeling van de nalatenschap (GA Delft NA 2443) op 8-1-1705 wordt een bedrag van 14 gld en 18 st vermeld als bijdrage van de Delftse plateelschildersbus in de begrafeniskosten. De inboedelinventaris vermeldt naast een aantal kleren een kast, waarop enig Delfts aardewerk, een stoel en een psalmboek met zilveren sloten.

⁷ GA Delft DTB 59,198 (gedoopt in de Nieuwe Kerk 15-8-1700), ondertrouw te Amsterdam 14-4-1729 (GA Amsterdam DTB 569,2), te Delft 16-4-1729 in de Oude Kerk (GA Delft DTB 26).

⁸ GA Amsterdam, Poortersboek 17,151 en het Belastingkohier van 1742, wijk 3, no. 660 (huur van de winkel f 760,-, getaxeerd inkomen f 1500,-). In dit zelfde kohier staat Daniel Raap (wijk 7, no. 1637), die ook porseleinhandelaar was, met een huur van f 560,- en een inkomen van f 1500,-. Zie W. F. H. Oldewelt, *Kohier van de personeele quotisatie te Amsterdam over het jaar 1742*, Amsterdam 1945, II, p. 16 en 36.

⁹ GA Delft DTB 26 (ondertrouw in Oude Kerk 21-1-1730), GA Amsterdam DTB 570,93 (ondertrouw 27-1-1730). Het huwelijk vond plaats te Delft. Jopie Vockestaart werd begraven in de Zuiderkerk 2-1-1758 (GA Amsterdam DTB 1096,109v). Abraham Raap was fulp (een soort fluweel)werker en woonde op de Nieuwmarkt. Hij werd 28-11-1747 begraven in de Oude Kerk (GA Amsterdam DTB 1049,75). Zowel Abraham als Jopie stierven op het Roeterseiland bij de Weesperpoort. Bij de begrafenis van Hester en haar man Elias in de Zuiderkerk wordt het zelfde adres opgegeven (Hester 12-10-1761, Elias 7-10-1762, GA Amsterdam DTB 1096,154v en 168).

¹⁰ Cf. noot 8. De Vijgendam is het zuidelijke deel van de huidige Dam, waarop het Nationale Monument staat.

¹¹ GA Amsterdam DTB 108, f. 277 of p. 561 (5-1-1703).

¹² GA Amsterdam DTB 559,440 (ondertrouw 30-4-1722).

¹³ Een pamflet van Daniel Raap getiteld: *Verdedigende aanmerkinge wegens het voorgevallene tot Amsterdam...*, Amsterdam 1748 (Knuttel 18067). Het *Handvest* en de *Beschrijving van Amsterdam* zijn waarschijnlijk niet van Raaps hand.

¹⁴ Met vorst Friso is stadhouder Willem IV (Willem Karel Hendrik Friso) bedoeld. Daniel was zeer Oranje-gezind en had in 1747 veel geijverd voor Willems benoeming tot erfstadhouder.

¹⁵ GA Amsterdam DTB 1049,97v. Volgens een met potlood geschreven 18de-eeuws handschrift in het GA Amsterdam (envelop met gegevens over Raap) is hij op 10 januari overleden.

¹⁶ Martha werd 10-7-1695 gedoopt in de Westerkerk (GA Amsterdam DTB 108,149), ondertrouw 24-9-1717 (GA Amsterdam DTB 554,115), begraven in de Oude Kerk 7-2-1778 (GA Amsterdam DTB 1050,100v). Cornelis Kleerbezem werd gedoopt op 23-9-1688 in de oud-katholieke St. Nicolaaskerk

(GA Amsterdam DTB 395,192) en begraven in de Oude Kerk 228-1767 (GA Amsterdam DTB 1050,28). Het belastingkohier van 1742 noemt alleen een Jac. Kleebezem (mogelijk de vader van Cornelis) in het St. Jorishofje met een geschat inkomen van f 1000,-. Zie Oldewelt, *op.cit.* (noot 8), p. 51.

¹⁷ 24 augustus 1778 en volgende dagen (Ottema, *op.cit.* (noot 2), pp. 217-218).

¹⁸ R. van Eijnden en A. van der Willigen, *Geschiedenis der vaderlandsche schilderkunst*, III, Haarlem 1820, p. 99: als sterfjaar werd 1784 vermeld; Chr. Kramm, *De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders...*, Amsterdam 1857-1861, p. 1284; A. von Wurzbach, *Niederländisches Künstler-Lexikon*, II, Wien/Leipzig 1910, p. 329; U. Thieme-F. Becker, *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler*, Bd. 26, Leipzig 1932, p. 598, waar 1784 zelfs als geboortejaar wordt opgegeven en P. A. Scheen, *Honderd jaren Nederlandsche schilder- en teekenkunst*, Den Haag 1946, p. 237. Pas bij de herdrukken van dit laatste lexicon (*Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars 1750-1950*, II, Den Haag 1970, p. 172 en *Idem 1750-1880*, Den Haag 1981, p. 401) kwamen juistere data naar voren.

¹⁹ GA Delft DTB 95: 17, 29v, 35, 39v, 42v, 44v, 48v, 53v, 66.

²⁰ Een door G. L. Maaldrink in 1947 samengestelde handgeschreven genealogie van deze tak bevindt zich in de verzameling van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde (nr. 155) in het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag.

²¹ Antony, een van een tweeling, gedoopt 12-1-1647 (GA Delft DTB 95,53v), begraven Nieuwe Kerk, Delft 13-1-1723 (GA Delft DTB 48), derde huwelijk ondertrouw 9-3-1697 (GA Delft DTB 78), testament 21-4-1715 (GA Delft NA 2622,138).

²² Andries, gedoopt Nieuwe Kerk 1-1-1689 (GA Delft DTB 59,88v), begraven in de Nieuwe Kerk 21-11-1741 (GA Delft DTB 49), ondertrouw 5-10-1709 (GA Delft DTB 24) met Susanna Gerrits (van der) Beeck (begraven Oude Kerk 8-4-1769, GA Delft DTB 51). Dit echtpaar woonde in de Kruisstraat en kreeg negen kinderen.

²³ Antony, gedoopt 17-10-1709 (GA Delft DTB 59,270), begraven in de Zuiderkerk te Amsterdam 17-4-1750 (GA Amsterdam DTB 1096,28), ondertrouw 14-4-1731 met Neeltje Pleunen Valkenburg uit Zegwaard (GA Delft DTB 26), die

15-1-1790 in de Zuiderkerk te Amsterdam begraven werd (GA Amsterdam DTB 1098,179). Hendrik, gedoopt 29-11-1716 (GA Delft DTB 60,53v), begraven in de Zuiderkerk te Amsterdam 9-3-1782 (GA Amsterdam DTB 1098,65), ondertrouw 9-4-1756 met Joppina Colier, gedoopt Zuiderkerk, Amsterdam 12-11-1730, begraven in de Zuiderkerk te Amsterdam 31-1-1794 (GA Amsterdam DTB 101,101 en 1098,231v).

Cornelis, gedoopt 20-10-1720 (GA Delft DTB 60,84), vertrok met zijn dochter Susanna (gedoopt 8-5-1746, GA Delft DTB 61,36v) na de dood van zijn vrouw (april 1764, GA Delft DTB 51) met kerkelijke attestatie van 12-4-1767 (Archief Nederlands Hervormde Kerk Delft 223 en 230) naar Amsterdam, waar hij echter geen poorter werd. Wel trouwde zijn dochter daar in 1770 (GA Amsterdam DTB 615,555).

²⁴ Scheen, *op.cit.* (noot 18) en W. M. Zappey, 'Porselein en zilvergeld in Weesp', *Hollandse Studiën* 12 (1982), p. 188.

²⁵ GA Amsterdam DTB 101,291v en Poortersboek 20,30.

²⁶ Toen Antony in 1750 overleed woonde hij op het Roeterseiland over de Schans (*Anthooni Pira porseleijnschilder op het Roeters Eijland over de Schans*). Ook zijn zoon Pleun geeft bij zijn huwelijk in 1755 (ondertrouw 2-5-1755 met Susanna Wouda, dochter van de schilder Benjamin Wouda, GA Amsterdam DTB 598,382) als adres het Roeterseiland op.

²⁷ D'Ailly's *Historische gids van Amsterdam*, bewerkt door H. F. Wijnman, Amsterdam 1963, p. 172.

²⁸ Hij werd geboren op 7 februari (mededeling op het schaalteje) en gedoopt in de Oude Kerk te Delft op 9 februari 1734 (GA Delft DTB 13,269). Hij is begraven in de Zuiderkerk te Amsterdam 17-10-1799, zijn vrouw (zie noot 26) 19-6-1800 (GA Amsterdam DTB 1099,8 en 10).

²⁹ GA Amsterdam Poortersboek 22,606.

³⁰ GA Amsterdam DTB 1222,29 (28-3-1769). Antoni, gedoopt in de Zuiderkerk te Amsterdam 24-3-1756 (GA Amsterdam DTB 102,40), overleden 16-5-1838 (GA Amsterdam overliddensakte 1838,6,69), ondertrouw 28-4-1785 (GA Amsterdam DTB 630,219) met Teuntje Meijerink uit Zutphen (overleden 1-10-1824, GA Amsterdam overliddensakte 1824,6,154v).

³¹ Clasiëna van Dorsten, begraven Zuiderkerk 30-8-1776 (GA Amsterdam DTB 1097,153v); Benjamin Wouda, begraven Zuiderkerk 28-12-1784 (GA Amsterdam DTB 1098,107).

Wouda Piera, gedoopt 3-7-1757 in de Zuiderkerk te Amsterdam (GA Amsterdam DTB 102, 51v), begraven in de Zuiderkerk 24-3-1784 (GA Amsterdam DTB 1098, 96v).

³² Benjamin Piera, gedoopt Nieuwe Kerk 4-6-1769 (GA Amsterdam DTB 57,15), ondertrouw 27-7-1792 (GA Amsterdam DTB 637,277) met Christina Magdalena Kergenaar. Het begraafboek van de Zuiderkerk deelt niet mee of Pleun en Susanna ook in de Bloemstraat zijn overleden, alleen de namen van de overledenen worden vermeld. Wel overleed de schoondochter, de vrouw van Antoni, in deze straat op nr.187 (1-10-1824, GA Amsterdam DTB overlijdensakte 1824,6,154^v).

³³ Hervouët/Bruneau, *op.cit.* (noot 1), pp. 378-379.

³⁴ Zappey, *op.cit.* (noot 24), p. 188.

³⁵ GA Amsterdam, Poortersboek 28,273 (23-1-1787). Zappey, *op.cit.* (noot 24), p. 188 neemt ten onrechte aan dat de 23-2-1791 in het Poortersboek (29,331) porseleinschilder genoemde Antoni dezelfde is als Pleuns zoon. Daar is Pleuns vader, die inderdaad porseleinschilder was, bedoeld. De diamantslijper Andreas, die in 1791 het poorterschap verkrijgt is dezelfde als de reeds genoemde in 1748 geboren broer van Pleun.

³⁶ Veiling C. S. Roos, Amsterdam 29-4-1817 (Lugt 9122), p. 42, nr. 51 (twee landschapsteekeningen door W. Piera) en veiling C. S. Roos, Amsterdam 1-3-1819 (Lugt 9522), p. 39, nr. 33 (twee tekeningen met vee door W. Piera). De behangsels werden eerst uit het bezit van J. W. Lane, New York in de American Art Galleries te New York (20-11-1924, nr. 372) geveild, daarna uit het bezit van E. R. Harriman bij Christie in New York (12-1-1978, nrs. 144-146, met afb.). Het R.K.D. te Den Haag bezit goede foto's van deze behangsels. Voor de biografische gegevens van de drie zoons zie de noten 30, 31 en 32.

³⁷ De afdeling Nederlandse Geschiedenis van het Rijksmuseum verwierf in 1966 (*Verslagen der Rijksverzamelingen van geschiedenis en kunst*, deel 88 (1969), p. 71, afb. p. 75) een schotel van Chinees porselein, die in Nederland beschilderd is met een portret van stadhouder Willem v. Het portret is gesigneerd A. van der Elst, over wie niets bekend is.

³⁸ Men zie de Hofstede de Groot-fiches in het R.K.D. te Den Haag. Met dank aan het R.K.D. voor de verleende hulp.